

Information avseende stiftelser med anknuten förvaltning till Uppsala universitet, vilka hanteras av Uppsala Akademiförvaltning

De drygt 600 stiftelser som hanteras vid Akademiförvaltningen är alla självständiga juridiska personer som styrs av regelverket i bl.a. *Stiftelselag (1994:1220)*. Grundprincipen i Stiftelselagen och all verksamhet för stiftelser är att stiftelseförordnandet ska följas. Stiftelseförordnandet utgörs oftast av det ursprungliga testamente eller gåvobrev där stiftaren deklarerat villkoren för stiftelsen och huvudregeln är att detta inte får ändras, upphävas eller ens åsidosättas i ett särskilt fall. Stiftelsen får alltså inte dela ut medel till något annat än enligt vad som framgår av dess stiftelseförordnande. Av dessa skäl sägs det ofta att stiftelser saknar ägare men att det istället är stiftelsens *ändamål* som äger stiftelsens förmögenhet.

Ett fullständigt ändamål för en stiftelse omfattar i princip tre moment: *syfte*, *verksamhetsföremål* och *destinatärskrets*. Syftet anger inom vilket område stiftelsen ska verka eller vad den ska verka för, t.ex. *att främja högre utbildning vid Uppsala universitet*. Verksamhetsföremålet anger på vilket sätt detta ska ske, t.ex. *genom att stiftelsens avkastning ska användas för att dela ut stipendier*. Destinatärskretsen anger den krets av möjliga mottagare som stiftelsen riktar sig till, t.ex. *kvinnliga studenter från Västerbotten*. Alla stiftelser omfattar inte samtliga tre ändamålsmoment utan kanske endast ett av dem, t.ex. *”att dela ut stipendier”*.

För att kontrollera landets stiftelser har olika Länsstyrelser runt om i landet utsetts till tillsynsmyndigheter. Länsstyrelserna har specifika kontrolluppgifter och gör även stickprov för att försäkra sig om att stiftelserna verkar i enlighet med sina stiftelseförordnanden, detta kan omfatta både ändamålsbestämmelser och andra bestämmelser, så som vilka som är behöriga att fatta beslut för stiftelsernas räkning. Samtliga stiftelser har även revisorer som har till uppgift att se till att bl.a. ändamålsbestämmelserna för stiftelsen fullföljs, dvs att stiftelsens avkastning faktiskt betalas ut och används för det bestämda ändamålet.

Om en stiftelse delar ut medel till fel destinatär (mottagare) finns risk för skadeståndsansvar och stark kritik från tillsynsmyndighet och revisorer. Kritik mot hanteringen av stiftelser som är anknutna till Uppsala universitet är sannolikt mycket negativt för donationsviljan till universitetet.

Detta är några av skälen till att Akademiförvaltningen behöver kontrollera vad en stiftelses avkastning ska användas till innan Akademiförvaltningen gör utbetalningar för stiftelsens räkning. Akademiförvaltningens plikt gentemot stiftelsen, den ursprungliga stiftaren och Förvaltaren, Uppsala universitet, är att värna stiftarens vilja med donationen. Denna plikt innefattar att kontrollera vad medel betalas ut till samt att följa upp den faktiska användningen av dessa medel. Medel kommer därför inte att utbetalas om inte utbetalningen faller in under det angivna ändamålet.

Saknar ni stiftelseförordnandet för stiftelsen eller har ni frågor?
Hör av er till oss på Uppsala Akademiförvaltning.

info@uaf.uu.se

Uppsala Akademiförvaltning
Box 121
751 04 Uppsala